

Raons per la independència

Diversitat cultural, suma d'identitats.

Joan Manuel del Pozo. 6 de març del 2014. Auditori de Banyoles

La identitat

A més a més dels aspectes materials, en la nostra vida personal són decisius els elements espirituals, és a dir l'estructuració mental i emocional. Les formes de vida es concreten en cultures caracteritzades per la llengua, la religió, el cuinar, la celebració de les festes, la manera de vestir...

Les identitats són diverses, van des de la individual a la col·lectiva, que té diferents gradients: de barri, local, país... Cadascú de nosaltres té un "jo", que és la percepció o reconeixement d'un mateix, fruit de la combinació dels elements de la família i el projecte personal. La família traspasa de manera natural, de forma osmòtica, uns costums, una llengua, unes maneres de fer... i és a partir d'aquest llegat familiar que s'arriba a la individualitat.

En la formació de la identitat personal, doncs, intervenen diferents ingredients, que de menys a més integradors són: la família, el poble, la comarca, la nació, comunitats més àmplies.

Les migracions

La condició migrant de l'home a la recerca d'una vida millor és una realitat emparada pel dret al desplaçament, però que comporta trobar un punt d'equilibri entre la unitat social del territori d'acollida i la pluralitat cultural que se'n deriva. És un repte assolir l'harmonia i la bona convivència entre les persones de cultures diferents, vingudes d'arreu com a conseqüència dels moviments migratoris.

L'objectiu, en un territori determinat amb diferents cultures, ha de ser el d'evitar la fragmentació a través de la consecució d'una unitat social bàsica malgrat les diferències notables que hi puguin haver (llengua, religió, genètica, vestir...), és a dir, evitar unitats tancades, disgregades, que poden arribar a ser hostils entre elles i fins i tot violentes. El repte és, doncs, trobar l'equilibri entre la unitat social i la pluralitat cultural.

Polítiques d'acollida

Les millors polítiques són les que:

1 Busquen plantejaments globals amb els quals no solament se'n beneficien els nuclis d'immigrats sinó també el conjunt de la població.

2 Són plurals quant als resultats finals, és a dir, la modulació de la integració de l'immigrat en la societat receptora no ha de ser forçosament única, pot ser diversa i depèn de diferents factors.

3 Afavoreixen les actituds positives en relació a "l'altre": la manera de trobar-se, d'estar junts... El conjunt de la ciutadania hauria de participar-ne: "no tothom ha de ser com jo". Hem de viure amb un profund respecte envers tothom.

De la multiculturalitat a la interculturalitat

No es pot dir que existeixi una essència de catalanitat prefixada per endavant, sinó que existeix un procés d'evolució de la catalanitat a través dels temps. Els catalans som més una construcció que es va fent, que no pas una herència (en el passat ser cristià era un element constitutiu de la catalanitat, però amb la secularització, ser cristià ja no és una característica essencial).

De les migracions en resulta la multipertinença, és a dir, la possibilitat de pertinença de la gent a diferents grups socials o nacionals alhora. Però, a més a més, les persones interactuem i es genera un procés de barreja d'identitats. És per tot això que hauríem de treballar per obtenir camins d'unitat democràtica, basada amb l'acceptació real i actitudinal dels altres, que permeti l'expressió de la pluralitat cultural individual i afavoreixi el pas de la multiculturalitat a la interculturalitat.